

i Landsloven, nødvendige endnu af Grunde, som til enhver Tid ere berettigede. Det er nemlig af Bigtighed fremfor Alt at beskytte Seilads for Handel og den daglige Samferdsel, og i Fiskeriets Løb kjender jeg ingen Forholdsregel, der har større og almindeligere Værdi end den, der er tagen gennem de normerede Ræthor, hvilken endnu bedre end selv de forefrevne længere eller kortere Fredningstider tjener til Fiskemængdens Vedligeholdelse og rette Anvendelse; thi det nytter ei større at sørge for Ungelens Formerelse, naar den, fremkommen og under Tilvoringen mæssevís kan opfiskes, og for at finde Anvendelse kastes for Sviin eller nedpløies som Gjødnings, istedetfor at lade den opnaae Modenbed og derved med en større Vægt at udfylde sin Bestemmelse som Føde for Mennecker. Heri kunne vi søge tilstræffelig Hjælp, for, at denne Ræthor og Ræstevidebestemmelse i Art. 45, særlig udtalt for Limfjorden, ved Leilighed er gjort gjældende for hele Riget — jfr. „eller nogen andensheds over alt Riget“ — en Forkrift, hvis Overholdelse af Autoriteterne er bleven altfor meget overseet.

De oven fremstillede Landslovens Forkrifter bestode uden Tillæg eller Forandringer i circa 70 Aar, indtil Forordn. 15de December 1750 — „i Henseende til Undersaatternes deraf dependerende Velsærd og Nytte, saavel til dette Fiskeris Conservation som til behørig Orden og Sikke i dets Brug“ — med megen Udørlighed gav Regler, byggede paa de tidligere Grundsætninger; men vi træffe ogsaa her først Ansørel om en da approberet Stadsbog og med matriculerede Bundgarns- og Rusestader, som svare Afgift, — en Omstændighed, som ydermere maatte nødvendiggjøre Control fra Statskassens Side, som fik Afgiften. Da man nu engang var kommen ind paa Detaillen, paafulgte Tid efter anden flere Lovbud, hvoraf jeg indtil den nyeste Tid skal anføre de væsentligste. Forordn. 22de Juni 1761 gif ud paa, baade at hve Misbrug af og at fjerne Hindringer for Pulsvaadfiskeriet; §§ 5 og 7 vise, hvormegen Trang man følte til Control, idet de aarlige Inquisitioner i Vaar- og Høstfisket indskræpedes, og Indberetning til Amtmænd og Rentekammer paalagdes; og de om Fjorden boende Fordegodsseiere maatte under Ansvar vaage over, at Intet af deres Bønder og Tjenere, eller ganske almindelig for deres Grund, foretoges mod de gjældende Forkrifter. Pl. 28de April 1781 om fortsatte Misbrug med Pulsvaader anordnede disses Forfegling til Thinge paa en af Amtmanden dertil bestemt Dag, Tilførel til Thingbogen og Udskrift deraf til Amtmanden, som, saa ofte han fandt for godt, kunde ved „en eller anden“ dertil Befuldmægtiget lade inquirere, hvorhos det fandtes passende at skænke denne de faldende Muleter „til en Belønning“; for at holde Pulsvaadsbestemmelserne i Almuens levende Grindring skulde endelig Forordn. 22de Juni 1761 een Gang aarlig oplæses i Kirkerne. Man var gaaet saa vidt med Omhuen for at hævde Overtrædelser, at det ved Forordn. 15de December 1750 § 4 var tilladt Enhversomhelst, som traf paa et mod Reglerne anbragt Bundgarn, at optage det; men dette blev efter Pl. 28de August 1790 kun tilladt i Følge med en Retens Betjent eller en af Dvirigheden beskiftet Person. Den savnede Control indførtes endelig ved Lov 29de December 1857, § 39 ved Beskikkelsen af en Controleur, 2 Assisterer og 4 Koerkarle, lønnede af Statskassen.

Den nævnte Lov af 1857 maa imidlertid have virket trykkende med adskillige af dens Detailbestemmelser; thi en ny Lov af 4de Januar 1861 udvidede deels adskillige Garns Brug, til visse hidtil forbudte Steder, deels Tiden, hvori de maatte bruges. Forøvrigt bleve endeel Bestemmelser i Lov 29de December 1857 udvidede til at gjælde „Skilen“. Men Misforvøiselsen med den nye Tingenes Tilstand var ikke hermed hævnet; den gav sig tilkjende i fornyeede Besværinger, som endelig havde en ny Lov af 22de Marts 1867 til Følge. Friheden blev ved denne endnu mere udstrakt; Redstaber, som forhen og det for endeel med Rette, havde været ansete som skadelige, saasom Plumpstang, Puls og Botvaad tillodes overalt, og ophævede aldeles bleve Lov af 29de Decbr. 1857 §§ 19, 22—23 og 41—42 samt Lov af 4de Januar 1861 §§ 6 og 7; Controlen, uagtet den var ud-